

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра історії, археології,
інформаційної та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	КОЛЕКЦІЇ ВИДАТНИХ МУЗЕЇВ СВІТУ
Викладач	Головата Оксана Олександрівна, викладач кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Контактний тел.	+38(066) 5361657
E-mail:	o.o.golovata@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua ; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань з всесвітньої історії та історії України, музеєзнавство, й дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни – ознайомити студентів із найважливішими закономірностями та головними етапами розвитку світового музеєзнавства, дати характеристику теоретичним і практичним аспектам діяльності та функціонування музеїв світу.

Основними завданнями курсу:

- засвоєння студентами головних закономірностей розвитку музейної справи в світі;
- формування уявлень про головні досягнення та культурну спадщину світового музейництва;
- визначення характерних рис світового музейництва та його місце в загальнолюдському культурному просторі;
- розкриття характеру світового музейництва;
- навчання студентів орієнтуватися в кращих надбаннях світової музейної спадщини.

2. Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати: предмет, об'єкт і структуру курсу «ВКМС», основні методичні та методологічні засади пізнання музейної спадщини України та світу; еволюцію музейництва у просторі і часі; основні напрями роботи музеїв та виконувані ними функції; найвидатніші музеї України та світу; самостійно осмислювати культурні явища, пов'язувати історичну ретроспективу з майбутнім; характер зв'язку між світовим та вітчизняним музейництвом;

вміти: орієнтуватися у кращих надбаннях світового та українського музейництва; грамотно організувати роботу над експозицією; розробляти екскурсійно-туристичні маршрути в межах рідного краю, України, окремих регіонів світу.

До розгляду студентів пропонуються програма навчальної дисципліни, плани лекційних і семінарських занять з відповідним навчально-методичним інструментарієм і коротким конспектом, вимоги до самостійної роботи студентів, питання на залік, критерії рейтингової системи оцінювання знань студентів, список рекомендованої літератури, тестові завдання, а також термінологічний й біографічний словники, деякі документи, що регулюють функціонування музейної справи в Україні.

набути соціальних навичок (soft skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;
- взаємодіяти в соціокультурному середовищі.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу в ЦНТУ; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Музейна справа в системі культури

Тема 2. Культурно-освітня діяльність музеїв світу

Тема 3. Експозиційна робота музеїв світу

Тема 4. Краєзнавчі музеї світу

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Художні музеї світу

Тема 6. Музичні музеї світу

Тема 7. Музеї природничого профілю в світі

Тема 8. Літературні музеї світу

Тема 9. Екомузеї

Тема 10. Музеї природничого профілю в світі

Тема 11. Музеї-заповідники в світі

Тема 12. Світові віртуальні музеї.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною системою, у

тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

Відповідність шкали оцінювання ЄКТС національній системі оцінювання в Україні та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка		
		За національною системою (екзамен, диф. залік, курс. проект, курс. робота, практика)	За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	Зараховано	90–100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	Зараховано	82–89
C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок			74–81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	Зараховано	64–73
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії			60–63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	Незараховано	35–59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота			1–34

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені **Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ** <https://kntu.kr.ua/file/content/424/polozhennia-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-tsntu.pdf> (С. 27–35).

6. Рекомендована література Основна

Базова

Виноградова О. В., Дарчук В. Г. Основи музеєзнавства: навч. посібник. Львів: Магнолія 2006, 2017. 185 с.

Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв : посібник / [під ред.: В. Великочого, Н. Гасюк]. Івано-Франківськ: Плай, 2005. 64 с.

Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Основи музеєзнавства: навч. посібник. Київ: Знання, 2008. 428 с.

Допоміжна

Андреева Л. Академік М. С. Самокиш та українські музеї (1929 - 1941 рр.). *Краєзнавство*. 2012. № 4. С. 126 - 132.

Асанова У. Створення перших експозицій у кримських музеях (перша половина 20-х рр. ХХ століття). *Краєзнавство*. 2011. № 2. С. 199 - 207.

Бесєдіна Н. Музейні заклади Полтавщини у другій половині 1950-х – у 1980-х роках:

- основні напрями науково-дослідницької діяльності. *Краєзнавство*. 2009. № 1 - 2. С. 111 - 119.
- Бесєдіна Н. Формування мережі державних музеїв на Полтавщині в 1950 - 1980-х роках. *Краєзнавство*. 2009. № 3 - 4. С. 157 - 164.
- Бойко Н. Музей-діорама «Битва за Дніпро в районі Переяслава-Хмельницького і створення Букринського плацдарму восени 1943 року» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав». До 35-річчя заснування та діяльності. *Краєзнавство*. 2010. № 4. С. 69 - 75.
- Дворкін І. Музейні установи в українському національному русі Наддніпрянщини наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. *Місто: історія, культура, суспільство: Е-журнал урбаністичних студій*. 2017. № 1 (3). С. 83 - 91.
- Дідух Л. Микола Біляшівський і розвиток місцевих музеїв в Україні. *Краєзнавство*. 2008. № 1-4. С. 120 - 127.
- Жам О. Музей хліба Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»: до 25-річчя створення та діяльності. *Краєзнавство*. 2009. № 1-2. С. 135 - 142.
- Житомирський краєзнавчий музей. Картинна галерея Житомирського краєзнавчого музею: альбом / [авт.-упоряд. В. Г. Харченко]. Київ : Мистецтво, 1982. 79 с.
- Житомирський обласний краєзнавчий музей. Житомир : Видавець М. Косенко, 2008. 16 с.
- Закарпатський музей народної архітектури та побуту : фотоальбом. Ужгород : Вид-во ПП Басараб М. М. «Наш рідний край», 2006. 16 с.
- Закарпатські замки у легендах, переказах та літературних творах / [упоряд. І. В. Хланта]. Ужгород : ТДВ «Патент», 2017. 184 с.
- Качан Р., Хведченя С. Розвиток музейної справи на теренах Києво-Печерської лаври в 1918–1926 рр. *Історико-географічні дослідження в Україні : зб. наук. пр.* Київ : Ін-т історії України НАН України, 2005. Число 8. С. 37 - 49.
- Козій Г. Першому в Україні музею просто неба – 45. *Краєзнавство*. 2009. № 1-2. С. 128 - 134.
- Крук О. Створення етнографічних комплексів та експозицій як один з напрямів розвитку українського музейництва 1960-х – 1980-х років. *Краєзнавство*. 2009. № 1-2. С. 120 - 127.
- Крук О. Формування мережі державних заповідників як один з напрямів розвитку українського музейництва 1950-х – 1980-х років. *Краєзнавство*. 2009. № 3-4. С. 145 - 154.
- Кузьміна І. Городоцький музей як осередок науки та культури на Волині. *Український історичний збірник*. 2015. Вип. 18. С. 128 - 147.
- Кулінська С. З історії розвитку музейної справи у Києві (друга половина ХІХ ст.). *Краєзнавство*. 2000. № 1-2. С. 151 - 153.
- Курченко Т. Формування музейної мережі Півдня України у першій половині ХІХ століття. *Краєзнавство*. 2011. № 4. С. 178 - 183.
- Кухарєва Н., Калінович О. Музей Заповіту Т. Г. Шевченка в Переяславі (до 195-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка). *Краєзнавство*. 2009. № 1-2. С. 143 - 149.
- Літературно-меморіальний музей В. Г. Короленка в м. Житомирі. Житомир, 2003. 20 с.
- Маньковська Р. Внесок академіка НАН України П. Т. Тронька в теорію і практику музейної справи України. *Історія України: маловідомі імена, події, факти*. Київ, 2010. Вип. 36. С. 49–61.
- Маньковська Р. Краєзнавчі музеї в Україні: історія і сучасність. *Краєзнавство*. 2000. № 1. С. 153 - 159.
- Маньковська Р. Народне музейництво в громадянському суспільстві: історія і перспективи розвитку. *Краєзнавство*. 2008. № 1-4. С. 138 - 144.
- Рябчикова Ф. Організація краєзнавчих досліджень у науковому доробку Василя Кравченка (1920–1931 рр.). *Краєзнавство*. 2012. № 2. С. 87 - 94.
- Савчук В. Музеї України як центри краєзнавчої роботи в 20-х – 30-х рр. ХХ ст. *Краєзнавство*. 2011. № 2. С. 217 - 222.
- Станіславська Л. Стара фортеця: путівник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник, 2013. 64 с.

Стельмах І. Громадські музеї Криму (80-ті роки ХХ століття): мережа та тематика фондів колекцій. *Краєзнавство*. 2011. № 4. С. 183 - 191.

Стельмах І. Краєзнавча діяльність громадських музеїв Криму. *Краєзнавство*. 2009. № 1-2. С. 72 - 75.

Стельмах І. Кримські музеї природно-історичного профілю (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.). *Краєзнавство*. 2010. № 1-2. С. 172 - 177.

Степанова О. Є. В музеях світу. Київ : Артанія Нова, 2004. 72 с.

Ткаченко Г. Фундатор Музею народної архітектури та побуту Середньої Наддніпряниці. *Краєзнавство*. 2013. № 4. С. 105 - 110.

Федорова Л. Д. Біля витоків національного музейництва в Україні: Музей Південно-Західного відділу Імператорського Російського географічного товариства. *Український історичний журнал*. 2010. № 6. С. 66 - 72.

Федорова Л. З історії музеїв Києва ХІХ – початку ХХ ст. *Краєзнавство*. 2011. № 1. С. 115 - 128.

Ходаківський М. Київський скансен: здобутки і втрати (до 35-річчя відкриття експозиції Національного музею народної архітектури та побуту України). *Краєзнавство*. 2011. № 4. С. 191 - 197.

Хотин. Фортеця над Дністром. Кам'янець-Подільський : Рута, 2010. 24 с.

Чобіт Д. Золочівський замок. Броди : Просвіта, 2011. 48 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
2. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України
3. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libweb.html> – каталог національних бібліотек країн світу
4. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html> – каталог електронних бібліотек України
5. <http://www.friends-forum.com/forum/printthread.php?t=5838&pp=30> – енциклопедії та словники
6. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/> – електронні наукові видання НБУ ім. В.І. Вернадського
7. Барчук О. Відомий музейник Іларіон Свенціцький. URL <http://photo-lviv.in.ua/vidomyj-muzejnyk-ilarion-svjentsitskyj/>.
8. Малинський підводний музей. URL: <https://ua.discover.net.ua/locations/malinsky-podvodny-muzei>
9. Посацька Д. Віра Свенціцька (1913 - 1991). URL: <http://prostir.museum.ua/post/30966>.
10. Чириця І. Музей сотні ремесел. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2644259-muzej-sotni-remesel.html>.
11. Кропивницький музей музичної культури ім. К. Шимановського <https://kroptravel.gov.ua/node/48>
12. Центральноукраїнський обласний краєзнавчий музей - <https://kokm.kr.ua/>
13. КЗ «Літературно-меморіальний музей І. К. Карпенка-Карого міста Кропивницького» <https://kr-rada.gov.ua/musei-k-karogo/>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи Протокол №1 від «29» серпня 2024 р